

Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaava

Elinvltk 30.11.2021 § 172

205/10.02.02/2021

Valmistelija Kaavoituspäällikkö Tiia Possakka, 050 591 7240, tiia.possakka@utajarvi.fi ja kaavoittaja Timo Leikas, 044 497 0312, timo.leikas@muhos.fi

Pohjan Voima Oy ja Taaleri Energia Oy ovat jättäneet Vaalan kuntaan kaavoitusaloitteen koskien Haarasuonkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksen käynnistämistä.

Pohjan Voima Oy ja Taaleri Energia Oy (yhdessä "Haarasuonkankaan Tuulipuisto") suunnittelevat tuulivoimapuiston rakentamista Vaalaan, Otermanjärven etelä- ja itäpuolelle. Hankealue sijaitsee noin 10-20 kilometrin päässä Vaalan keskustasta koilliseen. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa Haarasuonkankaan alueelle noin 40 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä (tornin korkeus 200 metriä, siiven pituus 100 metriä) Voimaloiden yksikköteho on noin 6-10 MW ja niiden kokonaisteho noin 240-400 MW. Alustavia voimalaitospaikkoja ja niitä ympäröiviä alueita koskevat maanvuokrasopimukset on pääosin solmittu maanomistajien kanssa. Hankkeen liittyminen sähköverkkoon tarkentuu hankkeen edetessä laadittavien vaikutusten arvioinnin ja hankesuunnittelun myötä. Hankkeelle on haettu Puolustusvoimien hyväksyntää. Hanketoimijat perustavat hankkeen suunnittelua ja toteutusta varten yhdessä omistamansa tytäryhtiön Haarasuonkankaan Tuulipuisto Ky:n, jonka kotipaikka on Vaala.

Kaavan laadinnasta ja ympäristövaikutusten arvioinnin kustannuksista vastaa hanketoimija. Vastaavasti Vaalan kunta vastaa omista hallinnollisista kustannuksistaan osayleiskaavan käsittelyvaiheisiin liittyvissä lakisäätöissä tehtävissä. Tavoitteena on, että Haarasuonkankaan tuulivoimapuiston suunnittelussa edettäisiin YVA:n ja hankekaavan yhteismenettelyä käyttäen.

Esitetty hankealue on osittain Vaalan tuulivoimayleiskaavan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan mukainen. Suhteessa edellä mainittuihin kaavoihin, hankealue olisi laajentumassa Otermajärven koillis- ja eteläpuolelle.

Liitteenä on hanketoimijoiden jättämä kaavoitusaloite, jossa myös kartat hankealueesta.

Esittelijä Vs. tekninen johtaja Väänänen Pentti, 0400 855 958, pentti.vaananen@vaala.fi

Vs. tekninen johtaja:

Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle:

1. Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan käynnistämistä MRL 77§a:n mukaisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää suoraan rakennuslupia.
2. hankkeen kaavaa laativaksi konsultiksi valitaan FCG Finnish Consulting Group Oy.

Päätös: Hyväksyttiin

Jenna Leinonen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 16.16.-16.41.

Merkitään pöytäkirjaan, että pykälän käsittelyn jälkeen pidettiin tauko klo 16.41.-16.48.

Khall 07.12.2021 § 325

205/10.02.02/2021

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Tiia Possakka, 050 591 7240, tiia.possakka@utajarvi.fi ja kaavoittaja Timo Leikas, 044 497 0312, timo.leikas@muhos.fi

Elinvoimalautakunta on kokouksessaan 30.11.2021 käsitellyt asiaa § 172 Haarasuonkankaan tuulivoimayleiskaava.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Raiskila Miira

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle:

1. Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan käynnistämistä MRL 77§a:n mukaisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää suoraan rakennuslupia.
2. hankkeen kaavaa laativaksi konsultiksi valitaan FCG Finnish Consulting Group Oy.

Jenna Leinonen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 16.12.-16.37

Reijo Virkkunen poistui osallisuuspäättävänä kokouksesta klo 16.12-16.37 asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Timo Tervonen liittyi varajäsenenä kokoukseen klo 16.12-16.35.

Päätös: Hyväksyttiin

Kvalt 15.12.2021 § 109

205/10.02.02/2021

Valmistelija Kaavoituspäällikkö Tiia Possakka, 050 591 7240, tiia.possakka@utajarvi.fi ja
kaavoittaja Timo Leikas, 044 497 0312, timo.leikas@muhos.fi

Kunnanhallitus on kokouksessaan 7.12.2021 käsitellyt asiaa § 325
Haarasuonkankaan tuulivoimayleiskaava

Esittelijä Kunnanjohtaja Raiskila Miira

Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto

1. päättää käynnistää Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan
MRL 77§a:n mukaisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan
myöntää suoraan rakennuslupia.
2. päättää valita hankkeen kaavaa laativaksi konsultiksi FCG Finnish
Consulting Group Oy:n

Jenna Leinonen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta
intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.29-18.14.

Reijo Virkkunen poistui osallisuusjäävinä kokouksesta klo 17.29-18.14 asian
käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Timo Tervonen osallistui varajäsenenä kokoukseen pykälän käsittelyn ja
päättöksen teon ajaksi klo 17.35-18.14.

Päätös: Hyväksyttiin

Elinvltk 22.02.2022 § 32

205/10.02.02/2021

Valmistelija Kaavoituspäällikkö Tiia Possakka, 050 591 7240, tiia.possakka@utajarvi.fi

Haarasuonkankaan tuulivoimapuiston suunnittelemiseksi on valmisteltu
kaavoitussopimus yhdessä hanketoimijan kanssa.

Kaavoitussopimuksessa sovitaan muun muassa hankekaavoituksen
kustannusten jaosta ja osapuolten vastuista. Sopimuksessa on myös linjattu

ympäristövaikutusten arvioinnin ja kaavoituksen yhteismenettelyn käyttämisestä mahdollisuuksien mukaan.

Kaavoitussopimuksen hyväksymisen jälkeen osayleiskaavan vireilletulo ja YVA-menettelyn käynnistyminen mahdollistuvat.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Tekninen johtaja:

Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa koskevan kaavoitussopimuksen hyväksymistä.

Päätös: Hyväksyttiin

Jenna Leinonen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 19.38-19.41.

Keskustelun kuluessa Marika Juka-Lämsä teki seuraavan vastaesityksen:

Vaalan tuulivoimayleiskaava ohjaa kunnan tuulivoimarakentamista. Vastaesityksenä on, että ei hyväksytä yleiskaavan ulkopuolisia kaavoja. Haarasuonkangas sijaitsee vain osittain tuulivoimayleiskaavan alueella ja näin ollen esitän Haarasuonkankaan kaavoitussopimuksen hylkäämistä. Vastaesitys on pöytäkirjan liitteenä.

Esitystä ei kannatettu, joten teknisen johtajan päätösesitys tuli hyväksytyksi. Marika Juka-Lämsä jätti päätösesitykseen eriävän mielipiteen.

Khall 01.03.2022 § 58

205/10.02.02/2021

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Tiia Possakka, 050 591 7240, tiia.possakka@utajarvi.fi

Elinvoimalautakunta on kokouksessaan 22.2.2022 käsitellyt asiaa § 32 Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaava.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Raiskila Miira

Kunnanjohtaja:

Knnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa koskevan kaavoitussopimuksen.

Kunnanjohtajan muutettu esitys:

Kunnanhallitus hyväksyy Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa koskevan kaavoitussopimuksen.

Jenna Leinonen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.26-15.36

Reijo Virkkunen poistui osallisuusjäävinä kokouksesta klo 15.26-15.36 asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Timo Tervonen osallistui varajäsenenä kokoukseen pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.26-15.36.

Keskustelun kuluessa Aino Leinonen esitti, että Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa koskevaa kaavoitussopimusta ei hyväksytä kunnanhallituksessa.. Esitys ei saanut kannatusta.

Päätös: Hyväksyttiin

Aino Leinonen jätti eriävän mielipiteen. (perustelut pöytäkirjan liitteenä)

Elinvltk 07.06.2022 § 117

Valmistelija

Kaavoittaja Timo Leikas, 044 497 0312, timo.leikas@muhos.fi

Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavahanketta koskevassa YVA-ennakkoneuvottelussa on sovittu, että hanketta edistetään ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) ja kaavoituksen yhteismenettelynä YVA-lain 5 §:n ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaisesti. Yhteismenettelyssä Vaalan kunta toimii prosessinjohtajana ja pyytää tarvittavat lausunnot sekä osayleiskaavan että YVA -menettelyn aineistoista. Kaavoituksen ja YVA -menettelyn nähtävilläolot ja kuulemiset yhdistetään, mutta asiakirjat ovat erilliset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma (YVA-suunnitelma) ovat valmistuneet nähtäville asettamista varten.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaavan suunnittelualue sijaitsee Vaalan kunnan alueella. Etäisyyttä Vaalan keskustajamaan on noin seitsemän kilometriä. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 7 400 hehtaaria ja se on pääosin metsätalouskäytössä ojittamattomia avosoita ja vesistöjä lukuun ottamatta. Alueen korkeimmat kohdat ovat pohjois- ja itäosassa. Ojituskelpoiset suot on ojitettu turvekankaiksi ja muuttumiksi. Lisäksi alueella on ojittamattomia soita. Etelä- ja itäosassa on valtion monikäyttömetsää sekä muutama pieni pelto. YVA laaditaan kaavoitettavan alueen lisäksi myös suunnitelluille sähkönsiirron reittivaihtoehtoille. Reittivaihtoehtoja on kolme, joista kahteen liittyy pieniä vaihtoehtoisia tarkasteluja, jolloin sähkönsiirron vaihtoehtoja on variaatiot mukaan lukien viisi.

Suunnittelualueella on kattavasti metsätieverkostoa. Suunnittelualueen pohjoispuolella kulkee Otermantie ja eteläpuolella Puokiontie. Suunnittelualueen ympäristö on harvaan asuttua maaseutuasutusta. Suunnitellun tuulivoimapuiston alueelle ei sijoitu asuinrakennuksia. Hankealueelle sijoittuu yksi taukotupakäytössä oleva vapaa-ajan rakennus, jonka hankkimisesta omistukseensa tuulivoimatoimija on alustavasti neuvotellut. Viiden kilometrin säteellä hankealueesta sijaitsee 171 vakituista ja 313 lomarakennusta.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta varsinaista toteutusvaihtoehtoa, sekä niin sanottua nollavaihtoehtoa, eli hankkeen toteuttamatta jättämistä. Arvioitavat vaihtoehdot ovat VE0 (hanketta ei toteuteta), VE1 (alueelle rakennetaan enintään 40 tuulivoimalaa) ja VE2 (alueelle rakennetaan enintään 31 tuulivoimalaa).

Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho tässä hankkeessa on 6-10 MW. Kokonaisteho tulisi 40 voimalalla olemaan noin 240-400 MW. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on korkeintaan 300 metriä maanpinnasta.

Suunnittelualueen itä-kaakkoisosaan on Vaalan tuulivoimayleiskaavassa osoitettu Haarasuonkankaan tuulivoima-alue aluevarausmerkinnällä TV. Tuulivoimayleiskaavan mukaisen TV-alueen ympäriltä on osoitettu 1,5 km vyöhyke suunnittelutarvealueeksi merkinnällä st. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu osittain Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan merkitylle tuulivoima-alueelle tv-1 371 ja tv-1 372.

Liitteet: osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma (YVA-suunnitelma)

Esittelijä

Tekninen johtaja Matti Kaikkonen

Tekninen johtaja:

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle, että se päättää asettaa Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan OAS:n ja YVA-suunnitelman nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi ja niistä tarvittavat lausunnot. Nähtävilläoloaikaan ei kesälomakauden vuoksi lasketa heinäkuuta.

Päätös: Hyväksyttiin

Ville Koukkari ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.07-17.37.

Kaavoittaja Timo Leikas esitteli pykäläasiaa ja poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 17.37.

Valmistelija

Kaavoittaja Timo Leikas, 044 497 0312, timo.leikas@muhos.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Raiskila Miira

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää asettaa Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan OAS:n ja YVA-suunnitelman nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi ja niistä tarvittavat lausunnot. Nähtävilläoloaikaan ei kesälomakauden vuoksi lasketa heinäkuuta.

Reijo Virkkunen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta osallisuuspäättämisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 16.16-16.37.

Jenna Leinonen ja Lauri Ratava ilmoittivat esteellisyydestään ja poistuivat kokouksesta intressijäteenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 16.16-16.37.

Timo Tervonen ja Leena-Kaisa Pärkkä osallistuivat kokoukseen varajäsenenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 16.16-16.37.

Päätös: Hyväksyttiin

Kokouksessa pidettiin tauko pykälän käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 16.38-16.45.

Elinvltk 06.06.2023 § 118
22/10.02.02/2023

Valmistelija

Kaavoittaja Marianne Ojala, 0400 855 434, marianne.ojala@vaala.fi

Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) ovat olleet julkisesti nähtävillä 23.6. – 31.8.2022 välisenä aikana Vaalan kunnan kotisivuilla, Vaalan kirjastolla, Puolangan kunnanvirastolla, Paltamon kunnantalolla, Utajärven kirjastolla ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa.

Aineistosta saatiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 25 lausuntoa viranomaisilta tai mielipidettä muilta osallisilta. Näistä osa kohdistui sekä YVA-ohjelmaan että OAS:aan, osa vain toiseen näistä. Mielipiteistä yksi oli useamman henkilön allekirjoittama. Hankkeesta saatujen lausuntojen sekä laadittujen selvitysten perusteella hankesuunnitelmaa on kehitetty edelleen. Palautteen antajille annetaan vastine erikseen.

Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavahankkeeseen liittyen on laadittu kaavan ja YVA:n yhteismenettelyn mukaisesti kaavan valmisteluaineisto, joka sisältää kaavaselostuksen osana myös

ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. YVA-selostus on toteutettu YVA-lain 19 §:n mukaisesti YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisena toimivan ELY-keskuksen siitä antaman lausunnon pohjalta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivittyvä asiakirja, joka on nyt päivitetty kaavaluonnoksen mukaiseen tilanteeseen.

Kaavaluonnoksessa esitetään 39 uuden tuulivoimalan rakentamista, yksikköteholtaan noin 6 – 10 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Suunnittelualueen rajausta on tarkennettu, alueen pinta-ala on noin 6 623 hehtaaria.

Tuulivoimaloiden sijoitussuunnittelu toteutetaan osana hankesuunnittelua. Voimaloiden sijoittamiselle osoitetaan tv-alueet, voimaloiden tarkat sijainnit tv-alueiden sisällä määritellään rakennuslupavaiheessa. Tuulivoimaloiden sijaintiin vaikuttavat mm. luonnonolosuhteet, asutuksen sijainti, melu- ja varjostusanalyysit sekä sähköntuotannon olosuhteiden optimointiin liittyvät tekniset seikat.

Sähkönsiirron osalta ympäristövaikutuksia on tarkasteltu kolmen vaihtoehtoisen reitin osalta. Kaavoitettava alue ei sisällä sähkönsiirtoreittejä, mutta kaavaluonnoksessa on otettu huomioon liittyminen sähkönsiirtoon YVA-suunnitelmassa esitetyistä reiteistä kaksi; alueen länsipuolelta Nuojualle suuntaava SVEA sekä alueen kaakkoisosasta Paltamon puolelle jatkuva SVEC.

Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston rakentaminen huomioiden alueen luonnon erityispiirteet sekä lieventäen rakentamisen mahdolliset kielteiset vaikutukset ympäristölle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyen on hankkeen aloitusvaiheessa perustettu seurantaryhmä, jolle YVA-selostusta ja tuulivoimaosayleiskaavaa esiteltiin ryhmän toisessa kokouksessa 24.5.2023.

Esityslistan liitteenä on kaavaluonnoksen kaavakartta ja kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-selostus.

Päätöksentekokäsittelyn oheismateriaalina ovat vaikutusten arvioinnissa laaditut erillisselvitykset sekä vuorovaikutusraportti, joka sisältää koonnin OAS:sta saatuun palautteeseen laadituista vastineista.

Kaavan ja YVA:n yhteismenettelyn mukaisesti kaavaluonnos ja kaavaselostus sekä YVA-selostus asetetaan yhtä aikaa nähtäville ja niistä pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot ja osallisille järjestetään mahdollisuus mielipiteen jättämiseen. Yhteysviranomaisena toimiva Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antaa kaavaselostuksen laatua ja riittävyyttä koskevan perustellun päätelmän.

Kaavaluonnosta ja YVA-selostusta esitellään yleisötilaisuudessa elokuun 2023 aikana, alustavan tiedon mukaan viikolla 32. Yleisötilaisuuden tarkentuvasta aikataulusta tiedotetaan erikseen kunnan kotisivuilla ja hankkeen YVA-sivustolla.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Päätösesitys

Elinvoimalautakunta päättää

1. hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-ohjelmasta

annettuihin muistutuksiin laaditut vastineet, ja

2. hyväksyä Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston, ja

3. esittää kunnanhallitukselle, että se hyväksyy valmisteluaineiston ja asettaa sen julkisesti nähtäville aikavälille 21.6. – 21.9.2023 sekä pyytää valmisteluaineistosta tarvittavat lausunnot.

Mikäli nähtävilläolon aloitus viivästyy, aikataulua voidaan muuttaa jatkamalla nähtävilläoloa vähintään viivästymistä vastaavalla päivien lukumäärällä.

Janne Tikanoja poistui kokouksesta klo 21.41-22.29 intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Keskustelun aikana Aino Leinonen teki vastaesityksen:

Esitän, että Haarasuonkankaan tuulivoimakaavoitusprosessi keskeytetään koska Oulujärven ja Otermanjärven maisema- ja luontoarvoihin sekä asutukselle + vapaa-ajanasutukselle liian suuret haittavaikutukset.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Teknisen johtajan muutettu päätösesitys:

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle että se:

1. hyväksyy osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-ohjelmasta annettuihin muistutuksiin laaditut vastineet, ja

2. hyväksyy Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston, ja

3. hyväksyy valmisteluaineiston ja asettaa sen julkisesti nähtäville aikavälille 21.6. - 21.9.2023 sekä pyytää valmisteluaineistosta tarvittavat lausunnot.

Mikäli nähtävilläolon aloitus viivästyy, aikataulua voidaan muuttaa jatkamalla nähtävilläoloa vähintään viivästymistä vastaavalla päivien lukumäärällä.

Päätös

Hyväksyttiin